

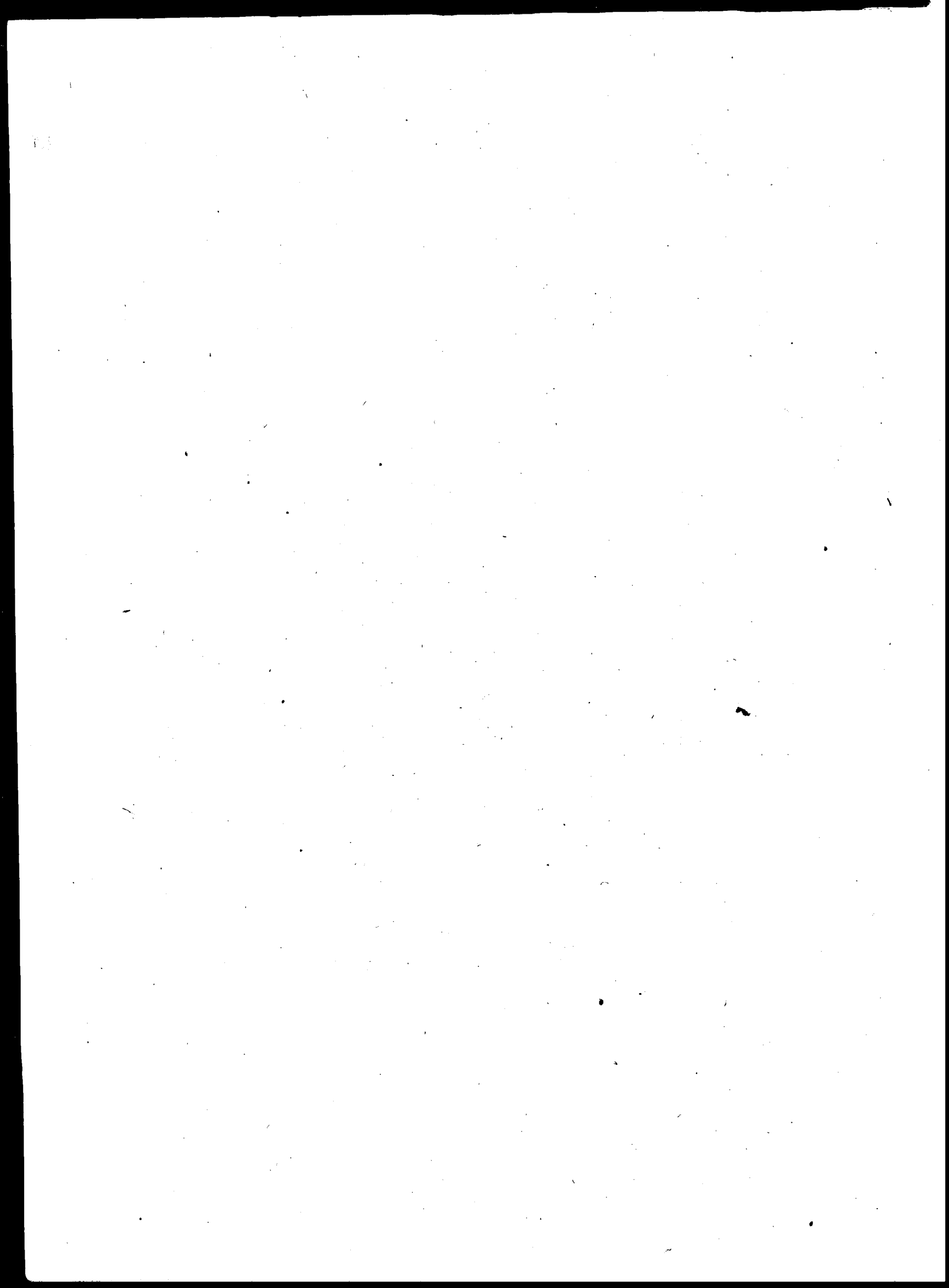
de Jong 743

RONDONOM

HET
GROOTE **LIJDEN**

VERZEN VAN J. H. SCHEPS

RONDOM HET
GROOTE LYDEN

VERZEN VAN J.H.SCHEPS

IN DEN HOF .

In nachtelijk duister lag de hof stilweg te droomen.
Een suizend windje ritselde zich zachtkens door de blaân
der alom met olijven zwaar beladen boomen,
gerijpt-bereid hun vruchten voor den persbak af te staan.

In nachtelijk duister zijn de jongeren gekomen.
De Meester wou met hen tezaâm nog eens den berg opgaan;
dan hebben zij, als kring, dien nachttocht ondernomen,
doch niemand heeft den zin des lijdens bij dien tocht verstaan.

In nachtelijk duister heeft de Heer zijn strijd volstreden.
De jongeren-kring versliep een steenworp-afstand het leed.
Alleen gelaten heeft Hij in den hof gebeden....
Geen Moeder zelfs heeft weggewischt zijn angstig bloedend zweet.

In nachtelijk duister wou de Heer zich gansch ontleden.
Vruchtrijping eischt, dat men zichzelf offerend vergeet.
Godlof, Gethsémané heeft geenszins Hij verbeden:
Hij wist, als rijpe vrucht, zich voor den persbak thans gereed.

HET MISVERSTAND .

Der jongeren woord sprak sterk en licht verwaten:
wij blijven trouw, wij zullen nooit verlaten

U in den nacht,
dien Gij verwacht.

Wij blijven trouw, want eer wij ooit vergaten
wat samenbracht
aan geestes-kracht,
zou onze rechterhand eer zijn vergeten
zichzelf, dan van geen trouwe meer te weten.

De jongeren spraken dapper over hunnen dood.
Geen hunner, die in zijn beloften vlood.

Zij stonden al
gereed en pal,
waarbij hun gansche harte weerstand bood.
Geen die den val
van het twaalftal,
zelfs in gedachten zich maar in kon denken.
Dat juist hun val Zijn beker vol zou schenken.

Doch in den hof is alle moed geweken.
Blijkt trouw in één nacht al te zijn bezweken.
Slechts Petrus slaat
naar een soldaat
zichzelf tot moed en tot een heldenteeken.
Doch Jezus gaat,
na Petrus' daad,
barmhartig hechten juist de Malchus-wond;
nu Petrus tot het waar verzet geen liefde vond.

ZAG PETRUS AAN .

In nachtelijk duister kwamen zij met zwaarden en met stokken.
Hun kreten scheurden ruw den sluier van het duister als vaneen.
Soldaten hebben dan den Heer den jongeren wreed onttrokken,
en voerden Hem gevangen naar het huis des hoogepriesters heen.

In nachtelijk duister kwam de bange Petrus meegeloopen.
Heel schuw, van verre volgend met een angstig kloppend hart, de bend'
Onzichtbaar was hij, met het volk, de rechtszaal ingeslopen;
daar heeft, als Jezus-volgeling, een dienstmaagd hem herkend.

In ziele-duister heeft dan Petrus, als een Judas, Hem verraden,
Hem loochenend te kennen, daar ik, vrouw, Hem immer vreemd al bleef.
Met doemschuld en vervloeking heeft dan Petrus zwerend zich beladen:
"Ik ken Hem niet, ik ken Hem niet, o vrouw, zoo waarlijk als ik leef"

Het nachtelijk duister was nog nauw tot schemering vergleden,
heel flauw brak aan den horizont een nieuwe morgen aan,
of midden in 't verraad, bij twist en priesterlijke reden,
weerklonk voor Petrus, als een Godsgericht, het kraaien van een haan

En nauwelijks had de haan zijn boodschap Petrus luid verkondigd,
of vol van liefde had zich Jezus Petrus toegekeerd,
die driemaal voor het haangekraai zijn vriendschap had verzondigd.
Zoo Christus' kruissmart door die loochening grootelijks had vermeerderd

In vroege schemering heeft dan Petrus de zaal verlaten,
gansch bitterlijk van ziel bedroefd door zijn driemalige verraad.
Geen strijder als voorheen, geen krijgsman snoevend en verwaten,
doch als gegrepen door één blik, in eindeloze liefdes-daad.

HJ ANTWOORDE HEM GEEN WOORD .

Het werd dan in de rechtszaal van ademloosheid stil,
toen Jezus' heilig zwijgen, geleid door sterken wil,
een helsch rumber van redenen deed verstommen. Kil

viel dit zwijgen in de zaal. Hoorbare momenten
der stilte en des doods verklonken de tormenten

van zijn leed. Pilatus met zijn vragen kwelde tot
antwoord en debat den rabbi, die leven en lot

wist in Pilatus' hand. Die door een klaar gegeven
antwoord tot nieuwe vrijheid redden kon en leven
en leer. Door zwijgen bleef nochtans Jezus verheven

boven luim en gril van dit armzalig kruis-verhoor
van willekeur en antwoord-dwingelandij. Geen spoor

van weifeling teekende op zijn gelaat zich af,
als het klare antwoord, dat hij door zijn zwijgen gaf,

met felle bliksem-snelheid plantte voort. Dit zwijgen
wierp den pontifex diens verachtelijke dreigen

met kruis en dood terug in zijn eigen boos gelaat
als dreiging gansch onwaardig aan rechter en soldaat.

Al krijschte Pilatus fel met doods-bedreiging voort,
de rabbi zweeg hem stil en antwoordde hem geen woord.

„ ZIET, DE MENSCH ! ”

Dan laat Pilatus naar zijn eigen welbehagen
den rabbi geeselen. Stipt afgetelde slagen

vallen neer, doorploegende den rug, die als een veld
doorsneden wordt. Massale ruwheid heeft mee-geteld

in wetsgetrouwe stiptheid de toegediende dracht.

Voorts laat Pilatus, met uitoefening van zijn macht
als rechter, Jezus doorne-kronen. Hij heeft verwacht

dat zóó doorploegd en zóó gekroond de schare den mensch
en niet den koning meer zal zien. Onzuivere wensch

is zoo te redden èn recht èn rede èn gevoel.

Pilatus ziet geen voortgezweepten wier eenig doel

als massa is de dood van dien zich koning roemde,
die eigen joodsche leiders blinde leidslîen noemde
en volgens nieuwe leer de oude wet verdoemde.

Pilatus dan drukt na de martelingen heel laf
den veel-geplaagden Jezus koninklijk een rietstaf

in zijn hand. Ontklêsd stelt hij den rabbi Jezus voor
als mensch en lijder. Hij hoopt dan vurig, dat hij door

dit Ecce Homo de ruwe massa zal leiden
tot gevoelens van erbarmen, die hem vermijden
zal conflict met staat en keizer; hem zal bevrijden

uit den greep van schrift- en wetgeleerden. Verwrongen
weet Pilatus deze spraak des rechts. Afgedwongen

kent Pilatus èn punten-kroon èn purperen kleed.

De rietstaf acht hij spel en hoon. Dit grimmig spel weet

echter eeuwig zich Pilatus tot een spot. Schande
schuimt uit dit gericht hem op. Alom in den lande
blijft hem der rechteren hoon toegrijnzen. Zijn handen
voelt hij staag met bloed besmeurd. Van het uitgesproken
"Ziet, de mensch" doorschouwt hij klaar den schijn. Ongebroken
naar den geest ziet hij den mensch eeuwig daar staan. Uit kroon
en staf en purperen mantel springen smaad en hoon
recht op Pilatus over. Die voelt het: "Ziet, de mensch"
als geeselslagen slaan op zichzelf terug. Wensch
noch hoop verzachten deze slagen. Hij voelt noch grens
noch maat aan eigen leed en Jezus' lijden. Alom
springen de "Kruis hem", "Kruis hem"-kreten toe en rondom
hem balt eindeloos een opgestoken vuisten-veld
waaruit een eeuwig "Kruis hem"-roepen opklimt. Geweld
breekt zich een baan. De schare dringt Pilatus op; wet-
en schriftgeleerden stellen hem hun wil. In het net
van eigen leugen en schijn weet zich Pilatus met
vasten greep getrokken. Geen Jezus ziet hij meer, geen
koning en geen lijder. Hij ziet zich immer als een
deel der massa, die hij om haar roepen schuwt en haat
en weet in het "Kruis hem" eeuwiglijk zichzelf gesmaad.

CORRUPT - VRIENDSCHAPPELIJK .

Herodes en Pilatus hebben dan elkaar gevonden
in eenen haat en afkeer van dien jood. Dezelfde gronden,
die de voortgezweepte massa, in felheid onomwonden

"Kruis hem" en het "Weg met dezen" krijschen doet, drijven hen voort
tot rechtelooze daden. Zij zenden door tot laffen moord
dien scherp-gedoorne-kroonden rechteloozen jood. Onverhoord,

en zwaar door willekeur geketend, zwijgt stil de stem van Recht
en Waarheid, nu Romein en bastaard-jood na het onbeslecht

geding, jood Jezus om hun vriendschap drijven uit. Zij geven
den uitgeworpene aan zijn beulen over en weven

nieuw een kleed van vriendschap uit draden van ontrouw en verraad
aan heilig Recht. Het rechtsbeginsel door den Romeinschen Staat,
eens fier tot grond en wezen onwrikbaar vastgesteld, schenkt baat

noch steun. In vriendschap zoekt Pilatus den valschen bastaard-jood
Herodes. Herodes zoekt Pilatus den Romein. Al stoot
zoo'n bastaard-jood als fier Romein hem af, nu hij hem bood

een zuiveren jood tot offer en tot pand van zijne macht,
nu slaat hij toe en heeft dien Jezus ter kruising weggebracht.
Dan is hij, als een lam, corrupt-vriendschappelijk, af-geslacht.

ECCE HOMO .

De massa staat reeds langs den weg geschaard.
Nu Jezus des doods schuldig is verklaard.
Zijn kruisdood tot nieuw kijkspel blijft bewaard.

Met rijke stof tot praten al den tijd
dat wachten duurt. Het lijkt een eeuwigheid,
dat zij hier staan, niet langer schier bereid
tot wachten. In klimmend ongeduld
zij zich de halzen rekken tot het zien.
Want als de stoet straks nadert, schuift misschien
voor hen een van die dom brutale liën,

die pas het allerlaatste zijn gekomen,
de beste plaatsen hebben ingenomen.....

Zij rekken zich de halzen, kijken uit
en hooren wild geroep, dat doorklinkt, luid
tot waar zij staan. Zij hooren, dat verluidt,

dat Jezus is gevallen onder 't kruis.
Zij hooren nu het joelen van 't gespuis,

dat zich niets van het schouwspel laat ontgaan,
waarvoor zij urenlang in dichte rijen staan.....

"Voort, Jezus, blijf niet liggen, verder gaan!"

Hij krijgt zelfs hulp van Simon van Cyreen.

"Ja, hoort U eens, zijn jong'ren-schaar verdween.....

"Zoodra de krijgsmacht drong om Jezus heen,

"zijn in den hof de leerlingen gevloeden.

"Geen tegenstand heeft Jezus zelf geboden".....

"Licht heeft hij niet gedurfd en had hij angst".

"Mensch, dring niet zoo, ik sta hier toch het langst".

"Ja, zoo ik zeg, zij sloegen op de vlucht".....

"Daar is de stoet, hij komt uit gindsche straat.

"'k Geloof, dat die Jezus op bezwijken staat.

"Zie, hoe hij schuif'lend tergend langzaam gaat".....

De stoet komt nader in zijn tragisch leed.

"Dat is die Jezus, die zoo van zich spreken deed.

"Ach zie eens, wat een angstig bloederig zweet

"druipt over dit nochtans zoo edel schoon gelaat.

"Hoe majesteitelijk draagt hij verder zijn gewaad,

"dat als een rok hem naadloos werd geweven!"
"Men zegt: een vrouw heeft hem dien rok gegeven!"

"Is het die vrouw, die staat op genen hoek?"

"Veronica, daar ginds met witten doek

"juist in haar hand? Maar hoe, die vrouw treedt nader?".....

Veronica treedt toe, gaat rechtstreeks tot den stoet.

Een vrouw alleen, een vrouw vol vrouwen-moed
droogt af 't gelaat beloopt met het bloed

en met het zweet, dat Jezus heeft doornat.

De doorne-kroning heeft zijn bloed gespat
naar allen kant. Wat voelt hij afgemat

zich! Als hij soms te zeere zich vertraagt,
dan wordt hij onbarmhartig dadelijk opgejaagd.
Thans heeft een vrouw alleen het hem gewaagd

met moed en doek hem liefde te bewijzen.....

Veronica is met haar doek naar huis getogen.

Het Jezus-beeld stond haar alsmaar voor d'ooien.

Zij wist hem innerlijk om haar bewogen.

Och als zij haren doek weer open heeft gevouwen,
dan mag Veronica zijn goddelijk beeld aanschouwen

in haren doek, door hem nieuw ingeweven.

Zoo wou hij haar zijn Ecce Homo geven.

De schare woelt en dringt en praat en wacht.

Zoo heeft men naar de kruisplaats opgebracht
dien Jezus, die zich koning had gedacht.

De menschen hebben tot het einde zich gerekt
tot zien, hoe deze kruis'ling werd gestrekt,
hoe het gericht zich in zijn dood voltrekt.

Geen hunner die nog aan Veronica meer denkt,
noch aan haar doek in goddelijk bloed gedrenkt,
die als een Ecce Homo ingeweven wenkt
en om haar daad zijn godsgelaat haar schenkt.

De liefdedaad door deze vrouw verricht,
verrijkte haar met 't goddelijk aangezicht,
uitdrukking van Gods ontoegankelijk licht.

DRIE KRUISDRAGERS .

Zijn kruisgang werd Hem tot een martelend sleepen.
Zijn kruishout drukte Hem tot aan den grond toe neer.
Zoo heeft men Simon van Cyréne dan gegrepen,
om meê te dragen ook het vloekhout van den Heer.

Zoo droegen zij het vloekbare hout tezamen.
Zoo werden zij kruisdragend in den vloek vereênd.
Eén als zij saâm de jongeren tegenkwamen,
en Petrus andermaal heel bitter heeft geweend.

Die wist zijn vlucht nu tot een martelend dragen
van eigen kruis, verzwaard door eigen schuldgewicht.
Zijn kruisgang was - zichzelf door stage martelvragen -
op zijn verraad, om eigen lijfsbehoud, gericht.

EN HIJ ?

Soldaten hebben Hem bespot, geslagen,
gehoond, gesard, gewond door al hun vragen.
En Hij? Hij heeft dit alles stil verdragen!

Romeinen hebben Hem bespuwd, geschonden,
gekroond, getart, gepijnigd met hun vonden.
En Hij? Hij heeft gedragen al hun zonden!

Soldaten hebben Hem ontkleed, gescholden,
vertoond, benard, terwijl zij met Hem solden.
En Hij? Hij heeft hun kwaad met goed vergolden!

Pilatus heeft Hem dan ontrecht, verstooten,
onttroond, gekruist, onschuldig bloed vergoten.
En Hij? Hij sterkte een der kraaisgenooten!

BW HET KRUIS .

Gebeften stonden triomphantelijk bij Zijn Kruis
te wachten op het uur van Zijnen dood.
Zij stonden samen met het ongebeft gespuis
te zien het schouwspel, dat die Jezus bood.

Romeinen stonden onverschillig bij dien Jood,
wiens einde komen ging, naar volksgeroep.
Gevoelloos stond het volk bij Kruiselings stervensnood
te joelen, als een ongebonden troep.

Gebeften stonden triomphantelijk bij dien paal,
verzekerd, daar Hij dood te bloeden hing.
De massa schimpte op Zijn laatste Avondmaal
en heel Zijn weggevluchten jongeren-kring.

Romeinen zagen, hoe die Kruiseling sterven ging.
Bereid in Vaders handen gaf Zijn Geest.
Geen Schriftgeleerde, die het hoofdman-woord opving:
"Die Kruiseling is rechtvaardig wel geweest!"

Gebeften stonden triomphantelijk bij Zijn graf.
Zij wisten dood den Kruiseling en Zijn leer.
Een Jozef legde teederlijk Hem af.
Beschaamd keerden de jongeren stilaan weer.

Romeinen zeiden tot elkander eens te meer:
die leeraar was nu waarlijk God gewijd.
De ongebeften luisterden als weleer
naar leeraars in het Schriftgeleerd habijt.

Gebeften wisten niet, hoe dood kan leven zijn.
Zij bouwden op dien dood als laatste macht.
De jongeren achtten zij vol zoeten wijn.
Geen hünner, die aan Wedercpstaan dacht.

Romeinen wisten niets van Zijn Opstandingskracht,
noch dat een graf kon worden levend woord.
Dat door het Kruis, waaraan 't al was volbracht,
de Geest den Christus plantte levend voort.

ZIJN MOEDER BIJ HET KRUIS .

Zijn Moeder stond ten Kruise weg te weenen,
gedompeld in een zee van Moederleed.
Met vele Schriftverklaarders om haar henen,
waarvan elk woord heur herte zeere deed.

Zijn Moeder stond ten Kruise weg te sterven,
vernageld in verklonken Moederwee.
Der schare spot verzwaarde menigwerven
den kruisdood, dien zij stierf met Jezus meê.

Zijn Golgotha werd ook dat van Zijn Moeder,
zijn lijdensweg die van haar Moedersmart.
De ruwe schare, driester en verwoeder,
brak naast een Gods-hart ook een Moederhart.

HUN EXEGESE .

De Schriftgeleerden meenen Hem ten ondergang gewijd.
De Sadduceën wanen zich van Hem voorgoed bevrijd.
Getabberd wachten allen af het einde van Zijn strijd.

De Schriftgeleerden weten Hem in bitteren stervensnood.
Zij denken woord en kring en Rijk vereindigd bij Zijn dood,
na heel Zijn jongeren-kring tot lijfsbehoud Hem vlood.

De Herodianen hebben mee Zijn einde afgewacht.
De Schriftgeleerden hebben dit tot hun begin gedacht.
Naar Schriftgeleerden-uitleg van het woord: "Het is volbracht".

GAF DEN GEEST .

In massa's trokken allen naar Zijn kruisplaats henen,
één massa-optocht als tot vreugde-feest!
Zij zijn daar op hun paaschbest feestelijk verschenen
en blijven, tot Hij geven zal Zijn geest.

Rumoerig stonden allen rond Zijn Kruis te drommen,
vol woorden-twist, wie Hij toch is geweest.
Een dikke duisternis omringde hen alomme....
bij fel debat.... en Jezus gaf Zijn Geest.

Luidruchtig stonden allen na Zijn dood te twisten,
met woorden-angels pijnigend het meest.
In dikke duisternis doorprieden leerbeslisten,
nieuw aan het schandhout Zijn gevloten Geest.

BIJ FEL DEBAT .

Eén kracht had allen naar de kruisplaats voortgestuwd:
Hun eigen wezen, tot het massa-zijn verruwd,
was met de massa tot één kluwe als gekluwd.

En nu genoten zij van dien halfdooden jood,
wiens laatste levensrest daar onverlost vervlood,
door God verlaten in Zijn harden stervensnood.

"Heeft hier geen God hem eenige hulp geboden?
Is ook zijn Vader met de jongeren gevlooden?
Heeft die geen engelen-macht voor Hem ontboden?"

Dat debat-vurig woord greep heel de massa aan,
die fel en woest kon aan het debatteeren slaan,
en bij dit fel debat is Jezus heengegaan!

Debaters debatteerden koel en onbewogen.
De massa deinde meê met handige betoogen,
goedkeurend als de rake zetten vlogen.

De Kruiseling boog het hoofd, gaf weg Zijn moeden geest.
De massa ebde af; zóó is het eind geweest!

